

Landbruks- og matministeren
Miljøvernministeren

Saksnummer: 2008/60132 - 47		Doknr.: 47	
Mottatt: 21 APR 2008		ASG/MA	
Saksbehandler:		Arkiv: 470	
Frist:		Avslutt:	

Vår saksbehandler
Cesilie Aurbakken
22 05 45 52

Vår dato
2008-04-21

Vår referanse 2005/00756/005
Arkiv: -D11

Ta vare på matjorda!

Natur og Ungdom, Norges Naturvernforbund, Utviklingsfondet, FRIFO og Norges Bondelag vil oppfordre den norske regjering til å løfte jordvernsaken både nasjonalt og internasjonalt.

Utfordringer knyttet til å opprettholde matproduksjonen og matsikkerheten globalt er ikke lenger et framtidig problem, det er noe vi ser konsekvensene av her og nå. Vi har i dag tilstrekkelig kunnskap om jordens tilstand til å handle. Det som mangler er politisk vilje til å finne de internasjonale og nasjonale grep som skal til for å stanse utviklingen.

Natur og Ungdom, Norges Naturvernforbund, Utviklingsfondet, FRIFO og Norges Bondelag ber om at Landbruks- og matministeren og Miljøvernministeren tar initiativet til:

- En internasjonal konvensjon for å sikre jordressursgrunnet for matproduksjon
- Strakstiltak for å nå Regjeringens mål om å halvere årlig nedbygging innen 2010

"Klimaendringer er en hovedutfordring for matsikkerheten" Dr. Diouf, dir.FAO

Det er i dag 6,6 milliarder mennesker på jorden og med forventet befolkningsvekst vil vi være mellom 9 og 10 milliarder rundt 2050. Denne befolkningsveksten vil forutsette en dobling av dagens globale matproduksjon for å sikre verdens befolkning tilstrekkelig med mat.

En slik utvikling vil sette produksjonsarealene under press, både i forhold til tilgjengelig areal og i forhold til kvaliteten på jordressursene.

Selv om klimaendringene har aktualisert og synliggjort problemene, er den politiske oppmerksomheten rundt konsekvensene for verdens jordressurser ikke en integrert del av den politiske klima- og miljødebatten, verken nasjonalt eller globalt.

Vår dato
2008-04-21

Vår referanse
2005/00756/005

FAO og en rekke andre forskningsmiljøer har pekt på nettopp denne sammenhengen mellom utfordringer knytta til globale klimaendringer og produksjon av mat. Det er i dag ca 800-900 millioner mennesker som er rammet av sult og feilernæring og i sin tale til klimamøtet på Bali i desember 2007 uttalte FAO direktør Dr. Diouf at: *"Klimaendringer er vår viktigste utfordring i forhold til matsikkerhet. Hvis vi ikke handler nå vil klimaendringer føre til at antallet mennesker i verden som sulter øker. Det er svært viktig at vi også adresserer matsikkerhet når vi diskuterer utfordringer og effektene av klimaendringene."*

Verdens produksjon av mat vil neppe synke, men den vil heller ikke kunne øke fort nok i forhold til verdens voksende behov for mat. Afrika er allerede hardt rammet og situasjonen der vil antakelig bare bli forverret. Situasjonen er ikke enestående for Afrika og vi har høsten 2007 sett bekymringsfullt lave avlinger i store viktige landbruksområder som blant annet Australia.

Foringelse og nedbygging av jordressurser

Dyrka og dyrkbart areal utgjør i dag om lag 18 % av det totale landarealet på jorda. I følge tall fra FN har ekspansjonen av dyrket areal de siste 20 årene flatet ut, men til gjengjeld er jordressursene utnyttet mer intensivt. På 1980-tallet var gjennomsnitts produksjon på ett hektar 1,8 tonn, mens det nå i 2007 er oppe i 2,5 tonn.

Hvor skal maten produseres i framtida?

Jord er en langsom fornybar ressurs som de siste tiårene har blitt dramatisk redusert særlig på grunn av jorderosjon. Klimaendringene setter disse ressursene ytterligere under press. Globalt viser effekten av klimaendringer seg gjennom ustabile værforhold, som økt tørke og flom, knapphet på vann og forringelse av jordsmonnet. Urbanisering og konkurranse om areal til andre formål er også et økende problem i mange land.

Legger man FNs analyser av situasjonen til grunn, uten konstruktive mottiltak, kan vi få en dramatisk situasjon med underskudd på mat og manglende mulighet for en sikker og bærekraftig matproduksjon globalt.

Jordvern i Norge

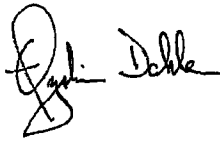
I Norge er utfordringen knyttet til bevaring av dyrka mark pr i dag først og fremst knyttet til konkurranse om arealene, og mindre til klimaendringer. Dyrka mark utgjør kun 3 % av Norges landareal. Bare en tredjedel av den dyrka og dyrkbare jorda er egnet til matkornproduksjon på grunn av de begrensninger som klima, topografi og jordkvalitet setter. I Norge er det i hovedsak kommunen som styrer arealbruken. Norske myndigheter har satt mål om å halvere årlig nedbygging innen 2010. Så langt er det lite som tyder på at regjeringen vil nå dette målet. Årlig bygges det ned ca. 20 000 dekar med matjord i Norge. Bolig, næringsliv og transport spiser verdifulle jordbruksarealer for godt.

Ansvar for sikring av jordressurser for matproduksjon ligger både hos landbruksmyndigheter og miljøvernmyndigheter. Organisasjonene ber derfor om et møte med Miljøvernministeren og Landbruks- og matministeren for å diskutere problemstillingene.

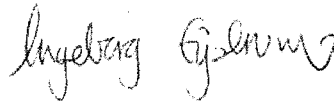
Vår dato
2008-04-21

Vår referanse
2005/00756/005

Med vennlig hilsen

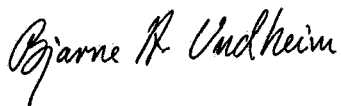
Øystein Dahle, FRIFO

Ingeborg Gjærum, Natur og Ungdom

Lars Haltbrekken, Naturvernforbundet Arvid Solheim, Utviklingsfondet

Bjarne Undheim, Norges Bondelag